

РЕЦЕНЗИЯ

От: проф. д.н. Живко Иванов Драганов, научна специалност „Право на Европейския съюз“, Катедра „Международно право и право на ЕС“ към ЮФ на УНСС

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 3.6. Право, научна специалност “Право на ЕС”, публикуван в ДВ бр. 70 от 15.08.2023 г.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Международно право и право на ЕС“ на ЮФ на УНСС. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № 2638/13.10.2023 на Заместник-ректора по НИД и МС на УНСС.

2. Информация за кандидатите в конкурса

Единствен кандидат в обявения конкурс е гл. ас. д-р Александра Йовчева Вълчева. Александра Вълчева е магистър по право от Университета за национално и световно стопанство, където се дипломира през 2012 год. През 2014 тя е приета за обучение в докторска програма „Международно право и международни отношения“ в Правно-историческия факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград. През 2017 год. Александра Вълчева защитава дисертационен труд на тема „Развитие на селскостопанската политика в ЕС след Договора от Лисабон“. През същата година е назначена като асистент към катедра „Международно право и право на ЕС“ на ЮФ на УНСС, а от 2020 год. заема длъжността „главен асистент“. През 2019 год. Александра Вълчева е назначена за главен експерт в Дирекция „Международна дейност и проекти“ в институцията на Омбудсмана на Република България. В периода от 2012 до днес преподавателската, изследователската и практическата дейност на кандидата е

съсредоточена главно в областта на правото на ЕС, в международното право и защитата на основните права на гражданите. Александра Вълчева е участвала в множество проекти и други научни прояви. Владее английски и гръцки език.

3. Изпълнение на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност

Кандидатът в конкурса е представил Карта за изпълнение на количествените изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ в УНСС в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки. От представената информация се установява следното изпълнение на показателите. По буква „А“ – дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“ – 50 т. По буква „В“ – хабилитационен труд „Права на субектите в областта на здравеопазването в Европейския съюз“ – 100 т. По буква „Г“ – публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд „Развитие на общата селскостопанска политика на Европейския съюз“ – 75 т.; статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове – 245 т.; студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове – 15 т; публикувана глава от колективна монография “Наднационални права на интелектуална собственост в Европейския съюз“ – 20 т., или общо по буква „Г“ - 355 т. По буква „Д“ -цитирания – 135 т.

Общият брой точки е 640 т., като кандидатът надвишава с 240 точки минималните национални изисквания. Гл. ас. д-р Александра Вълчева надхвърля значително и допълнителните изисквания, установени от УНСС, като при минимален сбор от 320 точки, тя събира 437 т. Сумарно от двете групи показатели кандидатът достига 1077 точки, при необходим минимум от 720.

4. Учебно-преподавателска дейност

Гл. ас. д-р Александра Вълчева притежава необходимия преподавателски опит в областта на обявения конкурс. В периода 2019 – 2023 год. тя е водила семинарни занятия и лекции пред студенти от специалност „Право“ в ЮФ на УНСС, както и пред студенти от икономическите специалности в УНСС по дисциплините „Право на

Европейския съюз“ и „Основи на правото“. Общо за периода кандидатът има учебна натовареност от 1170 часа упражнения и 595 часа лекции. Освен в УНСС, гл. ас. д-р Александра Вълчева е водила 42 часа лекции в Института за следдипломна квалификация при УНСС. Тя е автор на учебно помагало по дисциплината „Право на ЕС“. Преподавателският опит на кандидата е в областта на обявения конкурс и напълно отговаря на изискванията за заемането на академичната длъжност „доцент“.

5. Обща характеристика и приноси на представените научни трудове

За участието си в конкурса кандидатът е представил хабилитационен труд, публикувана глава от колективна монография, която не е представена като основен хабилитационен труд, една студия, публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд и общо двадесет и пет други публикации – статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томовете. Публикациите на кандидата са изцяло в областта на обявения конкурс. Основна част от тях са фокусирани върху различни аспекти на защитата на основните права в правото на ЕС, други са посветени на политики и принципи на правото на ЕС, на проблемите на вътрешния пазар и конкуренцията, на актуални теми в областта на здравеопазването в Съюза и др. Прави впечатление многообразието от проблеми от областта на правото на ЕС, които кандидатът е обхванал в своите изследвания. Две от статиите са на английски език и са публикувани в чужбина. Осем от статиите са публикувани в авторитетни правни научни списания, индексирани в международни бази данни с научна информация, сред които сп. „Правна мисъл“, сп. „Съвременно право“, сп. „Бизнес и право“ и др.

5.1. Обща характеристика и приноси на хабилитационния труд на кандидата

Монографичният труд „Права на субектите в областта на здравеопазването в Европейския съюз“ представлява оригинално научно изследване на правото на ЕС, посветено на актуални и значими за теорията и за практиката въпроси. Трудът е в обем от 280 страници. Изложението е разпределено в увод, пет глави и заключение. Направени са 710 бележки под линия. Използваната литература включва общо 339

източника, от които 190 са на български език и 149 - на английски език.

Предмет на изследване са правата и задълженията на субектите в здравеопазването в правото на ЕС. В Първа глава авторът анализира историческите етапи в развитието на първичното право на Европейския съюз, на институционалната рамка и компетентността на Съюза в областта на здравеопазването. В следващите три глави са подробно изследвани съответно: основните източници на правната закрила на правата на пациентите; съдържанието на правата на пациентите и тяхната защита съобразно съюзните норми, съобразно националните правни системи, както и механизмите, предвидени в рамките на Съвета на Европа за тяхната защита; въпросите относно правата на лекарите и на медицинските специалисти в ЕС и в българското законодателство; и правилата, които намират приложение към дейността на лечебните заведения, задълженията и отговорността на лечебните заведения. Последната глава представлява анализ на въздействието на глобализацията върху политиката в областта на здравеопазването в ЕС и на проблемите относно гарантирането на безопасността на трансплантациите и асистираната репродукция, развитието на електронното здравеопазване, справянето с пандемията COVID – 19 и последиците от нея, и на трансграничните заплахи за стабилността на здравеопазването. Основната теза, която авторът обосновава в изследването си е тезата за съществуваща необходимост от предоставяне на по-широка компетентност на Съюза в областта на здравеопазването.

Авторът е избрал оригинален подход за извършването на анализа на достиженията на правото на ЕС в областта на здравеопазването, като е ориентирал изследването спрямо субектите – пациенти, медицински специалисти и лечебни и здравни заведения. Този подход позволява да се установят несъвършенствата на съществуващата уредба от гледна точка на участниците и да се изведат основните предизвикателства и проблеми, които стоят пред законодателството, за да може да се осигури по-високо ниво на защита на техните права и интереси. Постигането на подобна цел предполага извършването на исторически анализ на етапите на развитие на съюзното законодателство, което урежда отношенията в областта на здравеопазването, който авторът прави в Първа глава. На основата на историческия анализ и чрез изследване на първичното и на производното законодателство на ЕС се върви към ясно дефиниране на проблемите в посочената област, които стоят пред ЕС и

пред държавите членки, определя се текущото състояние на обективното право и се очертават насоките за бъдещото му развитие.

Пълното и обстойно представяне на източниците на производното право и на основните решения на Съда на ЕС обогатява съществуващата научната литература в областта на правото на ЕС у нас и създава основа за последващо развитие и задълбочаване на изследванията в посочената област. Като принос на труда следва да се отбележи направеният опит за систематизация на материята чрез изследване на основни цели, към постигането на които е насочена правната уредба: повишаването на нивото на защита на правата на пациентите, подобряването на предоставянето на трансгранични здравни услуги на вътрешния пазар и развитието на мерките за подобряване на здравеопазването в ЕС. Ценен за изследователите и за практикуващите специалисти е и анализът на правата на пациентите и на механизмите за тяхната защита, предвидени в Хартата на основните права на ЕС, в Европейската социална харта и в някои актове на производното право.

Разглеждането на институционалното взаимодействие и на функциите и дейността на специализираните агенции на Съюза позволява на автора да очертае тяхната роля за прилагането на съюзното законодателство, за развитието на политиките на Съюза и за подкрепа на усилията на държавите членки за подобряване на общественото здравеопазване. Важен аспект на изследването в контекста на развитието на вътрешния пазар е разглеждането на въпроса относно признаването на квалификациите на медицинските специалисти и трансграничното упражняването на тяхната дейност, както и на правилата, които се прилагат към дейността на лечебните и на здравните заведения и достъпа до предлаганите от тях здравни услуги и значението на тази дейност за гарантиране на навременно и качествено здравеопазване на всички граждани на Съюза. От интерес за изследователи и за практики ще бъде анализът на общата политика в областта на здравеопазването на ЕС. Не на последно място, в монографията се отделя самостоятелно внимание на особено актуалните проблеми във връзка с въвеждането на електронно здравеопазване и ролята на Съюза при справянето с трансграничните пандемични заплахи.

5.2. Обща характеристика и приноси на другите публикации на кандидата
Студия „Пределите на правото на свобода на словото в контекста на отношенията между Република Северна Македония и Република България. Научни трудове на УНСС, том 4/2021г.

В студията авторът анализира защитата на правото на свобода на словото като основно право, признато от международните актове и в правото на ЕС. Изследват се механизмите, които са насочени към установяването на минимални стандарти за защита на свободата на словото в Съюза и се разглеждат проявите на т.нар. „език на омразата“ в Република Северна Македония като нарушение на основните права, като се подчертава необходимостта от по-висока активност от страна на ЕС за осигуряване на спазването на установените в правото на ЕС стандарти от РСМ като държава, която е кандидат за членство в ЕС.

Доклад „Върховенството на закона в условията на пандемията от COVID-19“, Сборник доклади от научна конференция, НБУ, 2020 г.

В доклада се разглеждат последиците от пандемията КОВИД – 19 във връзка със зачитането на основни принципи на правото на ЕС. Принос на доклада е анализът на въздействието на последиците от пандемията по отношение на прилагането на принципа на върховенството на закона и спазването на основните права на гражданите на ЕС и на мерките, които ЕС предприема в тази посока.

Статия „Принципът на равно третиране в правото на Европейския съюз и юриспруденцията на Съда на Европейския съюз“, сп. Управление и образование, кн.4, ТОМ 17, 2021г.

В статията авторът анализира принципът на равно третиране като фундаментален принцип и основна ценност на правото на ЕС и мястото му в системата за закрила на правата на човека. Разглежда се ключовата роля на този принцип за развитието на защитата на правата на гражданите на Съюза, в това число правото на свободно движение. Изследвана е практиката на Съда на ЕС.

Доклад „Съвременни предизвикателства пред сигурността в Европейския съюз“, Сборник с научни трудове от международна научна конференция „Кризис и конфликти – корелации и предизвикателства“, Том1, Нов български университет, 2021 г.

Предмет на анализ в доклада са предизвикателствата пред сигурността на ЕС, като тероризъм, незаконната миграция, регионални конфликти в близост до границите на ЕС, киберпрестъпленията, изменението на климата и незаконната търговия с оръжие. Принос на публикацията е изследването на предприетите от ЕС законодателни и други мерки в посока към справяне с последиците от посочените предизвикателства и очертаването на насоките за бъдещи действия, които да гарантират в по-висока степен сигурността в Съюза, като усъвършенстват системата за отбрана на ЕС и подпомогнат ефективното противодействие на съвременните заплахи и рискове.

Доклад „Dignity as the foundation of human rights”, International journal, Institute of Knowledge Management , KIJ, VOL.45, No.5, Skopje, 2021

Докладът е публикуван на английски език в Република Северна Македония. В него кандидатът в конкурса разглежда правото на достойнство като основно човешко право. Принос представлява прегледът на различни доктринални становища на водещи изследователи. Авторът подкрепя тезата, че правото на човешко достойнство е в основата на всички права на човека.

Статия „Правна уредба на политиките на Европейския съюз за защита на външните граници“, сп. Правна мисъл, бр. 2, 2022г.

В статията е направен анализ на съвременните предизвикателства пред правото на ЕС, свързани с осигуряването на ефективна защита на външните граници на Съюза. Разглежда се действащата съюзна нормативна уредба на контрола върху границите, миграцията и убежището. Направен е извод за наличието на добро равнище на законодателна защита на външните граници, като същевременно е изразено становище за необходимостта от обезпечаване на спазването на основните права в условията на криза с оглед факта, че от кризите биват засегнати най-често уязвимите групи в обществото.

Статия „Европейската конвенция за защита правата на човека и хартата на основните права: два пътя към една обща цел“, сп. DE JURE, брой 2/2022(25)

В статията се анализират ЕКПЧ и ХОПЕС като правни средства, насочени към постигането на обща цел – осигуряването на най-високо ниво на защита на правата на човека и основните свободи в Европа и в ЕС. Изследва се връзката между двата акта и се прави заключение за положителната им роля за подобряването на действието на

националните правни системи и за разширяването на обхвата на защитата на основните права в Европа.

Доклад „Спазване на принципа за върховенство на правото в Европейския съюз от държавите членки“, Сборник 30 години ЮФ на УНСС. Приемник на Вековна традиция в развитието на правната наука и практика, София, 2022г.

В доклада се прави анализ на последиците от решението на Конституционния съд на Полша относно съответствието на основни принципи на правото на ЕС с конституцията на страната, с което се оспорва принципът на върховенството на правото на ЕС. Принос на доклада е анализът на посоченото решение и разглеждането на последиците от него.

Статия „Правата на човека и изкуствения интелект“, International journal, Institute of Knowledge Management, KIJ, VOL.52.1, No.1, Skopje, 2022

Статията е посветена на изключително актуален въпрос за правото на ЕС – правата на човека и изкуствения интелект. Кандидатът изследва мерките, които Съюзът приема с цел да се постигне ефективна защита на правата на човека при използването на системи с изкуствен интелект. Принос представлява изследването на възможните нарушения на основни права при използването на изкуствен интелект и мерките, които ЕС предприема в тази насока.

Публикациите, представени от кандидата съдържат множество научни и научно – приложни приноси в областта на правото на Европейския съюз. Техният брой значително надхвърля минималните изисквания за заемането на академичната длъжност „доцент“. Кандидатът избира теми, които се открояват със своята актуалност и значимост както за развитието на научните изследвания, така и за практиката. Наблюдава се подчертан интерес към материята на защитата на основните права в контекста на съвременните предизвикателства пред правото на ЕС. Препоръка към бъдещите научни изследвания на автора е по-обстойното и задълбочено прочуване на решенията на Съда на ЕС.

6. Критични бележки и препоръки

Считам, че изложението на представения хабилитационен труд би придобило повече яснота, ако при изследването на компетентността на ЕС бъде включен

самостоятелен анализ и на други разпоредби на Договорите, които могат да бъдат правно основание за приемането на законодателство на ЕС в областта на здравеопазването, като например чл.114, параграф 1 от ДФЕС, която разпоредба дава възможност за приемане на мерки за сближаване на законовите, подзаконовите или административните разпоредби на държавите-членки, които имат за цел създаването или функционирането на вътрешния пазар. По-подробното изследване на основанията от първичното право за приемане на законодателни мерки би допринесло за обосноваването от автора на тезата за необходимото разширяване на компетентността на Съюза, тъй като за тази цел трябва да бъдат анализирани всички възможности за приемане на съюзно законодателство на различни договорни основания, а не само разпоредбата на чл.168 от ДФЕС.

Трудът би спечелил допълнително от изразяването на авторското становище относно това дали търговското качество на лечебните заведения допринася за по-добра здравна помощ на вътрешния пазар и дали търговския статут на лечебните заведения е съвместим със спецификата на дейността им. Последното ще даде страничен поглед върху последиците от установения статут на търговци на лечебните заведения у нас.

В Заключението авторът посочва, че „все още обаче, не е настъпил моментът, в който държавите - членки ще преотстъпят правомощията си за регламентиране на правата и задълженията на пациентите, лекарите и лечебните заведения, в полза на ЕС“. Считам, че подобно решение би възпрепятствало значително държавите членки да осигурят националното си обществено здравеопазване, тъй като всяка държава има своя здравна система, която не може да бъде регулирана изключително чрез актове на съюзно ниво.

Направените по-горе бележки и препоръки не засягат изцяло положителното ми впечатление от представения хабилитационен труд.

7. Заключение

От представените в конкурса материали се установява, че кандидатурата на гл. ас. д-р Александра Вълчева отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Хабилитационният труд и останалите публикации на кандидата разкриват

високото ниво на научното творчество и потенциал за значими бъдещи постижения в областта на изследванията на правото на ЕС.

Въз основа на цялостната ми оценка считам, че кандидатът в конкурса гл. ас. д-р Александра Вълчева притежава всички необходими качества, преподавателски и научно-изследователски опит, за заемането на академичната длъжност “доцент” и убедено предлагам на научното жури да приеме решение, с което да предложи на Научния съвет на ЮФ на УНСС, гл. ас. д-р Александра Вълчева да бъде избрана на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право, научна специалност „Право на ЕС“.

04.01.2024

проф. д.н. Живко Драганов

REVIEW

From: Prof. Dr. Sc. Jivko Ivanov Draganov, Department of International Law and EU Law, Law Faculty of the University of National and World Economy

Subject: competition for the academic position of "associate professor" in the field of higher education 3. Social, economic and legal sciences, professional field 3.6. Law, scientific specialty "European Union Law", published in SG № 70 of 15.08.2023

1. Information about the competition

The competition has been announced for the needs of Department of International Law and EU Law, Law Faculty of the University of National and World Economy. I participate in the composition of the scientific jury of the competition according to Order № 2638/13.10.2023 of the Vice-Rector for Research and Development of the UNWE.

2. Information about the candidates in the competition

The only candidate in the announced competition is Chief Assistant Professor Dr. Alexandra Yovcheva Valcheva. Alexandra Valcheva has a master's degree in law from the University of National and World Economy, where she graduated in 2012. In 2014, she enrolled in a doctoral program in International Law and International Relations at the Faculty of Law and History of the South-West University "Neofit Rilski" - Blagoevgrad. In 2017,

Alexandra Valcheva defended her dissertation thesis "Development of agricultural policy in the EU after the Treaty of Lisbon". In the same year, she was appointed as an assistant professor at the Department of "International Law and EU Law" of the Faculty of Law of the UNWE. From 2020 she holds the position of "chief assistant professor". In 2019, Alexandra Valcheva was appointed chief expert in the Directorate "International Affairs and Projects" at the institution of the Ombudsman of the Republic of Bulgaria. In the period from 2012 to today, the candidate's teaching, research and practice are mainly focused in the area of the EU law, international law and the protection of the fundamental rights of the citizens. Alexandra Valcheva has participated in numerous projects and other scientific events. She speaks English and Greek.

3. Fulfilment of the minimum national requirements for holding the academic position

The candidate in the competition has submitted a Reference for the fulfillment of the quantitative requirements for occupying the academic position "associate professor" at UNWE in the field of higher education 3. Social, economic and legal sciences. From the information presented, the following implementation of the indicators is established.

The following implementation of the indicators is established from the presented Reference. Under letter "A" - dissertation for awarding PhD - 50 points. Under letter "B" - habilitation thesis "Rights of subjects in the field of healthcare in the European Union" - 100 points. Under letter "D" - published book based on the dissertation work "Development of the Common Agricultural Policy of the European Union" - 75 points; articles and reports published in non-indexed journals with science review or published in edited collective volumes - 245 points; studies published in non-indexed journals with science review or published in edited collective volumes - 15 points; published chapter of a collective monograph "Supranational intellectual property rights in the European Union" - 20 points, a total of 355 points under letter "D". By letter "E" (cited) - 135 points.

The total number of points is 640, and the candidate exceeds the minimum national requirements by 240 points. Chief Assistant Professor Alexandra Valcheva significantly exceeds the additional requirements established by the UNWE, as with a minimum total of

320 points, she collects 437 points. In total, from the two groups of indicators, the candidate reaches 1077 points, with a required minimum of 720.

4. Teaching

Chief Assistant Professor Dr. Alexandra Valcheva, has the necessary teaching experience in the field of the announced competition. In the period 2019 - 2023, she has given seminar classes and lectures before the students majoring in "law" at the Faculty of Law of the UNWE, as well as before students from the economics specialties at the UNWE in the disciplines "Law of the European Union" and "Fundamentals of Law".

In total for the period, the candidate has teaching load of 1170 hours of seminar classes and 595 hours of lectures. Except in UNWE, Chief Assistant Professor Dr. Alexandra Valcheva, has given 42 hours of lectures at the Institute for Postgraduate Studies at UNWE. She is the author of a study book on the subject "EU Law". The candidate's teaching experience is in the field of the announced competition and fully meets the requirements for the occupation of the academic position "associate professor".

5. General characteristics and contributions of the presented scientific papers

For her participation in the competition the candidate has submitted a habilitation thesis, a published chapter of collective monograph, which is not presented as a main habilitation thesis, one study, a published book based on a defended dissertation thesis and twenty-five other publications - reports and articles published in non-indexed journals with science review or published in edited collective books.

The candidate's publications are entirely in the field of the announced competition. The main part of them are focused on various aspects of the protection of fundamental rights in EU law, others are dedicated to policies and principles of EU law, to the problems of the internal market and the competition, to current topics in the field of healthcare in the Union, etc. The variety of topics in the field of EU law that the candidate has covered in her research is impressive. Two of the articles are in English and are published abroad. Eight of the articles have been published in authoritative legal scientific journals, referred in international databases with scientific information, including the journals "Legal Theory", "Contemporary Law", "Business and Law", etc.

5.1. General characteristics and contributions of the candidate's habilitation work

The monographic work "Rights of subjects in the field of healthcare in the European Union" is an original scientific study of EU law, dedicated to contemporary and significant issues for the legal theory and the practice. The work is in volume of 280 pages. It is divided into an introduction, five chapters and a conclusion. 710 footnotes have been made. The literature used includes a total of 339 sources, of which 190 are in Bulgarian and 149 in English language.

The focus of the research is on the rights and obligations of subjects in healthcare in EU law. In Chapter One, the author analyzes the historical stages in the development of the primary law of the European Union, of the institutional framework and competence of the Union in the field of healthcare. The following three chapters explore in detail respectively: the main sources of legal protection of patients' rights; the content of patients' rights and their protection in accordance with the European Union legal norms, in the national legal systems and the mechanisms envisaged within the framework of the Council of Europe for their protection; questions regarding the rights of medical doctors and medical specialists in the EU and in Bulgarian legislation; and the rules that apply to the operation of the healthcare institutions, the duties and responsibilities of the healthcare institutions. The final chapter presents an analysis of the impact of the globalization on the health policy in the EU and on the issues of ensuring the safety of transplants and assisted reproduction, the development of eHealth, dealing with the COVID-19 pandemic and its consequences, and on the cross-border threats to stability of healthcare. The main concept that the author substantiates in her research is that there is an existing need to provide the European Union with broader competence in the field of health care.

The author has chosen an original approach for the analysis of the *acquis* of the EU in the field of healthcare, having oriented the research towards the subjects – patients, medical specialists and medical and healthcare institutions. This approach allows to identify the imperfections of the existing regulations from the point of view of the participants and to highlight the main challenges and problems facing the legislation in order to achieve a higher level of protection of their rights and interests. Achieving such a goal presupposes a

historical analysis of the stages of development of the Union legislation, which regulates relations in the field of health, which the author does in the First Chapter. On the basis of the historical analysis and through the study of the primary and secondary legislation of the EU, we are moving towards a clear outline of the problems in the indicated area that face the EU and the member states, the current state of the objective law is determined and the directions for its future development are outlined.

The complete and comprehensive analysis of the sources of the secondary law and the main decisions of the EU Court of Justice significantly enriches the existing scientific literature in the field of EU law in our country and creates a basis for further development and deepening of research in the specified area. As a contribution of the work, it should be noted the attempt made to systematize the matter by researching the main goals to which the legal framework is aimed: increasing the level of protection of patients' rights, improving the provision of cross-border health services in the internal market and the development of measures to improve healthcare in the EU. Valuable for researchers and practitioners is also the analysis of patients' rights and the mechanisms for their protection provided for in the Charter of Fundamental Rights of the EU, in the European Social Charter and in some acts of the secondary law.

Examining the institutional interaction and the functions and activities of the Union's specialized agencies allows the author to outline their role in the implementation of Union legislation, in the development of Union policies and in supporting the efforts of Member States to improve public health. An important aspect of the research in the context of the development of the internal market is the analysis of the recognition of the qualifications of medical professionals and the cross-border exercise of their profession, as well as the rules that apply to the activity of medical and health institutions and access to the health services offered by them and the importance of this kind of services to ensure timely and quality healthcare for all citizens of the Union. Of interest to researchers and practitioners will be the review of the common EU health policy. Last but not least, the monograph pays special attention to the particularly topical issues related to the introduction of eHealth and the role of the Union in dealing with cross-border pandemic threats.

5.2. General characteristics and contributions of the candidate's other publications

Study "Limits of the right to freedom of speech in the context of relations between the Republic of North Macedonia and the Republic of Bulgaria. Research papers of UNWE, volume 4/2021.

In the study, the author analyzes the protection of the right to freedom of speech as a fundamental right protected by international treaties and in the EU law. The mechanisms aimed at establishing minimum standards for the protection of freedom of speech in the Union are examined and the manifestations of the so-called "hate speech" in the Republic of North Macedonia as a violation of fundamental rights, underlining the need for greater activity on the part of the EU to ensure compliance with the standards established in EU law by the RNM as a country that is a candidate for membership in EU.

Scientific report "The rule of law in the conditions of the COVID-19 pandemic", Collection of reports from a scientific conference, NBU, 2020

The report examines the consequences of the COVID-19 pandemic in relation to the application of the fundamental principles of EU law. Contribution of the report is the analysis of the impact of the consequences of the pandemic in terms of the application of the principle of the rule of law and the observance of the fundamental rights of EU citizens and the measures that the EU undertakes.

Article "The principle of equal treatment in the law of the European Union and the jurisprudence of the Court of the European Union", Journal of Management and Education, volume 4, VOLUME 17, 2021

In the article, the author analyzes the principle of equal treatment as a fundamental principle and core value of EU law and its place in the human rights protection system. The key role of this principle in the development of the protection of the rights of Union citizens, including the right to free movement, is examined. The practice of the Court of Justice of the EU has been reviewed.

Report "Modern challenges to security in the European Union", Collection of scientific papers from the international scientific conference "Crisis and conflicts - correlations and challenges", Volume 1, New Bulgarian University, 2021.

The report studies the EU security challenges such as terrorism, illegal migration, regional conflicts near EU borders, cybercrime, climate change and illegal arms trade. The

contribution of the publication is the analysis of the legislative and other measures taken by the EU in the direction of dealing with the consequences of the mentioned challenges and the outline of the guidelines for future actions to guarantee a higher degree of security in the Union by improving the EU defence system and support the effective counteraction of modern threats and risks.

Scientific report „Dignity as the foundation of human rights”, International journal, Institute of Knowledge Management , KIJ, VOL.45, No.5, Skopje, 2021

The report is published in English in the Republic of North Macedonia. In it, the candidate in the competition examines the right to dignity as a basic human right. A contribution is the review of various doctrinal positions of leading researchers. The author supports the thesis that the right to human dignity lies at the very foundation of all human rights.

Article "Legal regulation of the policies of the European Union for the protection of the external borders", Legal Theory journal, no. 2, 2022

The article analyzes the contemporary challenges to EU law related to ensuring effective protection of the Union's external borders. The current Union legislation on border control, migration and asylum is reviewed. A conclusion is made about the existence of a good level of legislative protection of the external borders, while at the same time an opinion is expressed about the need to ensure the observance of fundamental rights in the conditions of a crisis, in view of the fact that crises most often affect vulnerable groups in society.

Article "The European Convention for the Protection of Human Rights and the Charter of Fundamental Rights: two paths to a common goal", DE JURE journal, issue 2/2022(25)

The article analyzes the ECHR and the Charter of Fundamental Rights of the EU as legal means aimed at achieving a common goal - ensuring the highest level of protection of human rights and fundamental freedoms in Europe and in the EU. The relationship between the two acts is examined and a conclusion is made about their positive role in improving the functioning of national legal systems and in expanding the scope of fundamental rights protection in Europe.

Report "Observance of the principle of the rule of law in the European Union by the member states", Collection of scientific papers "30 years of the Law Faculty of the UNWE -

Successor of Century of Tradition in the Development of Legal Science and Practice, Sofia, 2022

The report reveals the consequences of the decision of the Constitutional Court of Poland regarding the conformity of basic principles of EU law with the country's Constitution, which challenges the principle of supremacy of EU law. The contribution of the report is the analysis of the said decision and the consideration of its consequences.

Article "Human rights and artificial intelligence", International journal, Institute of Knowledge Management, KIJ, VOL.52.1, No.1, Skopje, 2022)

The article is dedicated to an extremely topical issue of EU law - human rights and artificial intelligence. The candidate examines the measures that the Union adopts in order to achieve effective protection of human rights in the use of artificial intelligence systems. The contribution is the study of possible violations of fundamental rights in the use of artificial intelligence and the measures that the EU takes in relation to this problem.

The publications of the candidate contain numerous scientific and scientific-applied contributions in the field of European Union law. Their number significantly exceeds the minimum requirements for holding the academic position of "associate professor". The candidate chooses topics that stand out for their relevance and significance both for the development of scientific research and for development of the practice. It is evident that there is well defined interest in the matter of the protection of fundamental rights in the context of contemporary challenges to EU law. A recommendation for the author's future scientific research is to conduct more comprehensive and in-depth study of the decisions of the EU Court of Justice.

6. Critical remarks and recommendations

The exposition of the habilitation work would gain more clarity if in the study of the competence of the EU is included an analysis of other provisions of the Treaties, which serve as legal basis for the adoption of EU legislation in the field of health protection, such as Article 114, paragraph 1 of the TFEU, which rule provides for the adoption of measures to approximate the legal or administrative provisions of the Member States, which aim at the creation or functioning of the internal market. A more detailed study of the legal grounds of the primary law for the adoption of legislative measures would contribute to the author's

justification of the thesis for necessity of widening the competences of the Union, since for this purpose all possibilities for adoption of Union legislation on different provisions of the Treaties should be analyzed, and not only the provision of Art. 168 of the TFEU.

The paper would further benefit from the expression of the author's opinion on whether the commercial status of medical facilities contributes to better health services in the domestic market and whether the commercial status of medical facilities is compatible with the specifics of their activity. The latter will give a side view of the consequences of the established status of merchants of the medical institutions in our country.

In the Conclusion, the author states that "however, the moment has not yet come when the member states will transfer their powers to regulate the rights and obligations of patients, medical doctors and medical institutions, in favor of the EU". Under my opinion such a decision would significantly hinder Member States from providing their national public healthcare, as each country has its own health system, which cannot be regulated exclusively by acts at the Union level.

The remarks and recommendations made above do not affect my entirely positive impression of the presented habilitation work.

7. Conclusion

From the materials presented in the competition it is established that the candidacy of Chief Assistant Professor Dr. Aleksandra Valcheva meets all the requirements of the Act for the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ZRASRB) and of the Regulations for the Implementation of the ZRASRB. The habilitation work and the other publications of the candidate reveal the high level of scientific creativity and potential for significant future achievements in the field of EU law research.

Based on my overall assessment, I believe that the candidate in the competition Chief Assistant Professor Dr. Aleksandra Valcheva has all the necessary qualities and teaching and research experience to hold the academic position of "associate professor" and I strongly suggest to the scientific jury to adopt a decision to propose to the Scientific Council of the Law Faculty of the UNWE, Chief Assistant Professor Dr. Aleksandra Valcheva to be elected to the academic position of "associate professor" in

**the field of higher education 3. Social, economic and legal sciences, professional field
3.6. Law, scientific specialty "European Union Law".**

04.01.2024

Prof. Dr.Sc. Jivko Draganov